

Zákon o hlavnom meste SR nie je samospasiteľný

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 16.02.2009

Dnes už dávno prežitý zákon Slovenskej národnej rady o hlavnom meste SR Bratislave prešiel od roku 1990 viacnásobnou novelizačnou úpravou, ktorá nikdy nevedla k spokojnosti. Pokusy radikálne ho zmeniť alebo nahradiť úplne novým zakaždým zlyhali na principiálnom konflikte „otcov mesta“ a starostov, ktorí sa dožadovali, aby bol silný nielen celok, ale takisto mestské časti. V júli 2008 dosiahli zhodu v takmer všetkých kľúčových otázkach: štatút mesta a postavenie mestských častí (rozdelenie kompetencií), prechod mestského majetku do ich správy a určovanie výberu dane z nehnuteľnosti.

Názorná ukážka relativity

Novela zákona, ktorá definuje funkcie Bratislavy v zmysle hlavného mesta štátu, sa napokon zrodila ako spoločný návrh 17 mestských častí a primátora. Jej schválenie v novembri 2008 na pôde NR SR bolo konsenzuálnym výsledkom asi jeden a pol ročného vytrvalého rokovania medzi nimi. Predseda Regionálneho združenia mestských častí a starosta Nového Mesta Richard Frimmel ju privítal. Okrem toho, že takto budú môcť získavať peniaze z eurofondov, zníži sa aj u nás skutočne rekordný počet komunálnych poslancov (napríklad v mestskom zastupiteľstve z 80 na 45, v Nové Mesto zo 40 na 25), čo centrály politických strán, ktoré neuspokoja všetkých svojich kandidátov, pochopiteľne roztrpčí. Nie však voličov a daňových poplatníkov. Najmä ak vedia, že pri rozhodovaní v mestskom parlamente ide skôr o špecifické ekonomické záujmy politických klubov.

Primátor Andrej Ďurkovský neskrýval zmiešané pocity. Dominovalo najmä sklamanie, že poslanci NR SR sa nestotožnili s tým, aby Bratislava dostala zo štátneho rozpočtu to, čo na plnenie funkcií hlavného mesta SR potrebuje. Mienil tým najmä zákonodarcov s trvalým bydliskom v Bratislave, ktorí by mali jej potrebám a funkciám rozumieť najlepšie. Ako príklad uviedol štátom odobranú dotáciu na mestskú hromadnú dopravu. „Verím, že naša spoločnosť raz dospeje do štádia, keď pochopí, že Bratislava ako hlavné mesto SR reprezentuje celé Slovensko, teda občanov, prezidenta, vládu, ale aj poslancov Národnej rady SR,“ uzavrel na oficiálnych stránkach hlavného mesta SR svoj postoj k novele.

Žiaľ, rozpočet Bratislavy sa z roka na rok nevyvíja tak, aby kopíroval jej vzrastajúce potreby vyplývajúce z plnenia funkcií mestského, nadmestského, celoštátneho a reprezentačného - nadštátneho významu. V tejto súvislosti už jeho predchodcovia viackrát trpkو skonštatovali, že ročný rozpočet rakúskej metropoly Viedne (okolo 10 miliárd eur) je nielenže 30-krát vyšší ako ten bratislavský, ale si dokonca trúfa na štátny rozpočet Slovenskej republiky! Áno, aj takto vyzerá názorná ukážka relativity.

Makroekonomika a investičný trh

Bratislava plánuje v roku 2009 minúť na nevyhnutné výdavky približne 332 miliónov eur (10 miliárd korún).

Na rozdiel od roku 2008, keď hospodárila s vyrovnaným rozpočtom necelých 324 miliónov eur (9,75 miliárd Sk) v príjmovej i výdavkovej časti, sa tentoraz musí vyrovnat' s deficitom asi 4,65 milióna eur (140 miliónov Sk), ktorý vyprodukovala spomínaná novela. Rozpočtové priority - dopravné stavby, rekonštrukcie komunikácií v správe hlavného mesta, obnova vozového parku DPB a zlepšenie verejného poriadku - sa napriek tomu nemenia. So schválenými rozpočtami sa už môžu pochváliť aj viaceré mestské časti. Tak napríklad Staré Mesto bude hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom vo výške 17,375 milióna eur (522,69 mil. Sk). Celkový rozpočet Lamača, ktorý bol od januára v rozpočtovom provizóriu, je zostavený ako schodkový, bežný ako prebytkový. Dúbravka by mala hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom takmer 8,323 milióna eur (250,74 mil. Sk).

Ani zákon ani rozpočet však nie sú samospasiteľným kľúčom. Samotná komunálna politika je v Bratislave málo pružná a jej „iniciatívy“ bývajú často v skutočnosti len reakciami na razantne postulovaný tlak odbornej verejnosti, ochranárskych zoskupení alebo dnes tak populárnych petičných aktivistov. Príkladom môže byť značná nepripravenosť samosprávy na masívny vpád domácich i zahraničných developerov do mestského teritória (neexistujúce alebo ustavične sa meniace územné plány bez vypracovaných regulatív, neúplné zoznamy priemyselných a technických pamiatok, nekonečný príbeh budovania nosného dopravného systému (stále vo fáze zadávania nových a nových štúdií) či najnovšie zapájanie laickej verejnosti do riešenia výsostne odborných úloh, ako je hľadanie konečnej podoby Starého mosta a Staromestskej ulice.

Popri úlohe štátu na zabezpečovaní nadmestských a nadnárodných funkcií Bratislavy sú nanajvýš aktuálne aj problémy súvisiace s globálnymi trendmi: napríklad vplyv zmenenej makroekonomickej situácie na realizáciu investičných príležitostí a predpokladaný vývoj realitného trhu v hlavnom meste. S cieľom odpovedať na tieto otázky a súčasne poskytnúť účastníkom neformálnu komunikačnú platformu prichádza odborný internetový časopis Stavebné fórum.sk s novým produktom - pracovnými raňajkami. Tie zajtrajšie nazvané Makroekonomika 2009 - súčasný stav a perspektíva, ktoré sa pod záštitou primátora hlavného mesta SR Bratislavy Andreja Ďurkovského uskutočnia v hoteli Radisson SAS Carlton Hotel, obohatia svojou prítomnosťou aj aktívni účastníci Juraj Barta (Slovenská sporiteľňa), Mikuláš Cár (Národná banka Slovenska) a Zdenko Krajčír (Inštitút finančnej politiky MF SR).

Ilustračné foto - TriGranit Development Corporation

16.02.2009 09:15, SF / Juraj Pokorný